

Λατινικά Β' τάξης Ο.Π.Α.Σ. Γενικού Λυκείου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
3. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (αρ. πρωτ. 134046/Δ2/6-10-2020)
4. ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ (ΦΕΚ 4177Β/ 28-09-2020)
5. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6. ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Η **Λατινική** είναι η γλώσσα των Λατίνων, δηλαδή των κατοίκων μιας περιοχής γύρω από τη Ρώμη, το λεγόμενο Λάτιο.
- Ανήκει στον ιταλικό κλάδο **των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών**. Είναι συγγενής της αρχαίας ελληνικής στη μορφολογία και τη δομή γενικότερα.
- Η ομοιότητα βασικών λέξεων **στη σανσκριτική, αρχαία ελληνική, λατινική, γερμανική, αγγλική κ.ά.** όπως πατέρας (σανσκ. pita, αρχ. ελλ. πατήρ, λατ. pater, γερμ. Vater, αγγλ. father), μητέρα (σανσκ. mata, αρχ. ελλ. μήτηρ, λατ. mater, γερμ. Mutter, αγγλ. mother), σπίτι (σανσκ. dāma-, αρχ. ελλ. δόμος, λατ. domus) άλογο (σανσκ. áśva-, αρχ. ελλ. ἵππος, λατ. equus) κλπ. οδήγησε τους γλωσσολόγους στην υπόθεση ότι οι λέξεις αυτές έχουν κοινή ρίζα. Η ύπαρξη κοινών ριζών οδήγησε με τη σειρά της στην υπόθεση ότι οι γλώσσες αυτές προέρχονται από μια **κοινή πρωτογλώσσα**, η οποία ονομάζεται συμβατικά **Πρωτοϊνδοευρωπαϊκή (ΠΙΕ)**. Η δυνατότητα τέτοιες ομοιότητες να οφείλονται σε δανεισμό μεταξύ γειτονικών γλωσσών αποκλείστηκε, διότι θεωρείται απίθανο ένας λαός με ξεχωριστή γλώσσα να μην έχει δικές του λέξεις για τόσο βασικές έννοιες, αλλά να χρησιμοποιεί τις λέξεις άλλων γλωσσών.

Ομοιότητες της Λατινικής με την Ελληνική

- Ανήκουν στην οικογένεια των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών (π.χ. duo – δύο, fero – φέρω, pater - πατήρ)
- Στα πολιτιστικά και γλωσσικά δάνεια των ελληνικών αποικιών στην κεντρική και κάτω Ιταλία, από τη Νεάπολη και την Κύμη μέχρι τη Σικελία.
- Στην κατάκτηση της ελληνικής Ανατολής από του Ρωμαίους. Το πρώτο μεγάλο δάνειο των Ρωμαίων από τους Έλληνες ήταν το αλφάβητό

τους: από την αποικία της Κύμης υιοθέτησαν τον 8^ο/7^ο αιώνα π.Χ. μια παραλλαγή ελληνικού δυτικού αλφαβήτου. Συνεπώς το «λατινικό» αλφάβητο, που σήμερα έχει γίνει παγκόσμιο κτήμα, είναι στην πραγματικότητα ελληνικό.

Μια Γλώσσα Παγκόσμια με διαχρονική επίδραση

Τα Λατινικά ήταν στην εποχή της κυριαρχίας της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας μια **παγκόσμια γλώσσα** στον ενοποιημένο χώρο της.

Αυτή η διαδικασία ξεκίνησε κατά την Ελληνιστική περίοδο, η οποία είχε ως βασικό αποτέλεσμα τη διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (Ελληνιστική Κοινή)

Τα Λατινικά υπήρξαν ιδιαίτερα σημαντικά και κατά τον Μεσαίωνα. Τα συγγράμματα γράφονταν στα Λατινικά. Η διδασκαλία στα Πανεπιστήμια είχε ως βάση τη Λατινική. Σε όλη τη διάρκεια **του Μεσαίωνα και του Ουμανισμού**, η λατινική θεωρείτο ως **γλώσσα της παιδείας, των γραμμάτων και των τεχνών καθώς και των επιστημών και των πρώτων Πανεπιστημίων**.

Οι περισσότερες ευρωπαϊκές γλώσσες συνδέονται με αυτήν, άλλες λιγότερο και άλλες περισσότερο:

- Λατινογενείς: Ιταλική, Γαλλική, Ισπανική, Πορτογαλική, Ρουμανική, Κουτσοβλαχική κ.α.
- Αγγλοσαξονικές: Αγγλικά και Γερμανικά
- Το μεγαλύτερο τμήμα της Αμερικανικής Ηπείρου μιλά σήμερα μια Ρομανική γλώσσα.
- Επίσημη γλώσσα στο Βατικανό

Η Γραμματική των Λατινικών

Χαρακτηριστικό της Λατινικής Γλώσσας είναι η ύπαρξη πολλών κλιτών τύπων. Οι κανόνες είναι ξεκάθαροι, οι εξαιρέσεις επίσης. Υπάρχει μια αυστηρότητα και μια σαφήνεια στη Γλώσσα, η οποία μας βοηθά να προσεγγίσουμε πιο εύκολα τη Λατινική.

Οι περίοδοι της Λατινικής

– 75 π.Χ. <u>Παλαιά</u> <u>Λατινική</u>	75 π.Χ. – 1ος αι. <u>Κλασσική</u> <u>Λατινική</u>	2ος – 8ος αι. <u>Δημώδης</u> <u>Λατινική</u>	9ος – 15ος αι. <u>Μεσαιωνική</u> <u>Λατινική</u>	15ος – 17ος αι. <u>Ουμανιστική</u> <u>Λατινική</u>	17ος αι. – σήμερα <u>Νεολατινική</u>
---	--	---	---	---	--

Ελληνορωμαϊκή εποχή (31 π.Χ.-330 μ.Χ.)

https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_072.html?pr_ev=true

Ο όρος ελληνορωμαϊκός πολιτισμός χρησιμοποιείται ευρύτατα στην ιστοριογραφία και δηλώνει τον σύνθετο πολιτισμό που προέκυψε κατά την Αρχαιότητα από **τη συνάντηση και συγχώνευση του ρωμαϊκού και του ελληνικού πολιτισμού**. Στη συνέχεια, η κουλτούρα αυτή εξαπλώθηκε σε όλο

τον μεσογειακό κόσμο και στην Εγγύς Ανατολή, όπου ήδη από την **ελληνιστική εποχή ο ελληνικός πολιτισμός είχε ισχυρή επιρροή**, μέσω της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Κατά τη ρωμαϊκή περίοδο είναι εμφανής η **διάδοση, συστηματοποίηση και εξέλιξη της ελληνικής τέχνης, της φιλοσοφίας και της ρητορικής, της νομικής αλλά και της τεχνολογίας**, στον ευρύτερο χώρο της ρωμαϊκής επικράτειας και με την προσθήκη λατινικών επιρροών. Οι επιτεύξεις σε αυτούς τους τομείς βασίστηκαν στη διάχυση της γνώσης, η οποία στηρίχτηκε σε μεγάλο βαθμό στα επιτεύγματα της κλασικής και ελληνιστικής εποχής, μέσα στη σχετική πολιτική και οικονομική σταθερότητα και τις ασφαλείς επικοινωνίες που επέβαλλε η Ρωμαϊκή Ειρήνη (**Pax Romana**).

Ο ελληνορωμαϊκός πολιτισμός διατηρήθηκε κυρίαρχος στον μεσογειακό χώρο μέχρι τον εκχριστιανισμό της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας κατά τον 4ο αιώνα μ.Χ. Σήμερα διατυπώνεται η άποψη ότι ο δυτικός πολιτισμός βασίστηκε στη ρωμαϊκή εκδοχή του ελληνικού.

Γενικά χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας

- Στενή συνάφεια με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία
- Τα ελληνικά πρότυπα γονιμοποιούν ρωμαϊκά ταλέντα
- Σχέση Ρωμαίου λογοτέχνη με ελληνικό πρότυπο: δημιουργική πρόσληψη και ανταγωνισμός
- Ανάμειξη διαφορετικών χρονικά προτύπων: ιδιόρρυθμη εξέλιξη των λογοτεχνικών ειδών π.χ. το πρώτο των Ελλήνων ωριμάζει τελευταίο (έπος)
- Αλλοίωση ή μεταμόρφωση των ελληνικών ειδών ή παραγωγή νέων ειδών π.χ. ελεγεία, σάτιρα
- Προοδευτική εξειδίκευση του Ρωμαίου λογοτέχνη σε στενότερο ειδολογικό εύρος (ποιότητα, βάθος), συμφυρμός ειδών
- Συνεχής καλλιέργεια και αισθητική αρτιότητα
- Η ρωμαϊκή λογοτεχνία εκφράζει και προβάλλει τον ιδιάζοντα ιδεολογικό πλούτο της ρωμαϊκής κοινωνίας: πάτρια ήθη, υποδείγματα, πολιτεία, θρησκεία, οικογένεια...
- Στιβαρότητα, λογική συντακτική οργάνωση, λιτότητα (φυσικά στοιχεία της λατινικής) + επίκτητα καλολογικά στοιχεία. Γι' αυτό ήταν κατάλληλη η λατινική για την παγκόσμια πολιτισμική επικοινωνία, μεγάλος ο βαθμός ωριμότητάς της

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η σύγχρονη διδακτική προσέγγιση των κλασικών κειμένων (και τέτοια, ως γνωστόν, είναι και τα λατινικά κείμενα) πρέπει να στοχεύει **στην ανάδειξη του πολιτισμού του κειμένου** και στη μετατόπιση του ενδιαφέροντος των μαθητών/-τριών από το ενδιαφέρον για τη γλώσσα του κειμένου στο περιεχόμενο και την κατανόησή του, αξιοποιώντας ως μέσο **την ανασύνθεση ιστορικών, θρησκευτικών, πολιτικών και άλλων στοιχείων** που

ενυπάρχουν σε αυτό. Η προσέγγιση του κειμένου οφείλει να είναι **κειμενοκεντρική και μαθητοκεντρική** και να παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό για διαμορφωτική αξιολόγηση. Με την κειμενοκεντρική μέθοδο δίνεται έμφαση στη διδασκαλία των στοιχείων εκείνων που επιτρέπουν την **κατανόηση των μηχανισμών οργάνωσης του λόγου σε επίπεδο πρότασης και κειμένου**. Η κατανόηση της δομής της λατινικής γλώσσας και η διδασκαλία των φαινομένων της γραμματικής και του συντακτικού οφείλει να στηρίζεται στη **συγκριτική προσέγγισή τους με τα αντίστοιχα, όπου αυτά υφίστανται, φαινόμενα της αρχαίας και της νέας ελληνικής γλώσσας**, ώστε να κατακτηθεί βαθμιαία ολοκληρωμένη γνώση με τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό. Με τον σύγχρονο τρόπο γλωσσικής διδασκαλίας αποφεύγεται η πρόταξη της θεωρίας και επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να **κατανοήσουν τη δομή της γλώσσας, τη λειτουργία των γραμματικοσυντακτικών φαινομένων και το περιεχόμενο των κειμένων**. Συνιστάται η προσέγγιση της γλωσσικής δομής να μη γίνεται με τρόπο ρυθμιστικό-κανονιστικό. **Με παιγνιώδεις επινοήσεις να οδηγούνται οι μαθητές στη βιωματική προσέγγιση και στην πρόσληψη των αξιών που υπηρετούν τα κείμενα.**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΤΗΣ Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ Ο.Π.Α.Σ.

Σύμφωνα με το ΦΕΚ 3971/17-09-2020 το Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα των Λατινικών της Β΄ τάξης του Γενικού Λυκείου της Ο. Π. Α. Σ. καθορίζει το σκοπό της διδασκαλίας ως ακολούθως (βλ. στον σύνδεσμο):

http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/fek_B_3971_2020.pdf

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να μελετήσουν βασικά στοιχεία του λατινικού γλωσσικού συστήματος γραμματικοσυντακτικές δομές και φαινόμενα και να κατανοούν και να ερμηνεύουν κείμενα, βάσει ενός γλωσσικού υπομνηματισμού,
- να συνειδητοποιήσουν τη σχέση της Λατινικής με την Αρχαία Ελληνική, ώστε να μπορούν να διακρίνουν ομοιότητες και διαφορές, - να αντιληφθούν τις γλωσσικές επιδράσεις της λατινικής γλώσσας στις γλώσσες των λαών της Ευρώπης και να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν την προέλευση λέξεων ευρωπαϊκών γλωσσών τις οποίες διδάσκονται στο σχολείο,
- να είναι σε θέση να κατανοούν όρους, έννοιες και εκφράσεις ή αποφθέγματα που χρησιμοποιούνται συχνά στον έντυπο και ηλεκτρονικό λόγο και να αναγνωρίζουν λέξεις της Λατινικής που ως γλωσσικά δάνεια έχουν ενσωματωθεί στο λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής,
- να επισημάνουν βασικές εκφραστικές ιδιαιτερότητες της λατινικής γλώσσας (ακρίβεια, σαφήνεια, κ.λπ.),

- να γνωρίσουν, αξιοποιώντας διαθεματικά τις πληροφορίες που περιέχονται στο σχολικό εγχειρίδιο, βασικά στοιχεία της ρωμαϊκής γραμματείας (γραμματειακά είδη, αντιπροσωπευτικά έργα και ονόματα συγγραφέων κ.λπ.),
- να γνωρίσουν κάποιες πτυχές του δημόσιου και ιδιωτικού βίου των αρχαίων Ρωμαίων.

Επισήμανση για το συντακτικό

- Σύμφωνα με το ΠΣ οι μαθητές/τριες επιδιώκεται να μελετήσουν βασικά στοιχεία του λατινικού γλωσσικού συστήματος –γραμματικοσυντακτικές δομές και φαινόμενα– και να κατανοούν και να ερμηνεύουν κείμενα, βάσει ενός γλωσσικού υπομνηματισμού. Επομένως, χρειάζεται να διδαχθούν οι βασικοί όροι του Συντακτικού της Λατινικής Γλώσσας, όπως είναι οι βασικοί όροι της πρότασης, η χρήση των πτώσεων, ομοιόπτωτοι-ετερόπτωτοι προσδιορισμοί, σύνταξη απαρεμφάτου και ο χωρισμός και η αναγνώριση των κύριων και δευτερευουσών προτάσεων στο επίπεδο μιας πρώτης κατανόησης-εξοικείωσης των μαθητών/τριών με τους βασικούς συντακτικούς μηχανισμούς της Λατινικής για δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος αφορά στη διδασκαλία της μετάφρασης του κειμένου που απαιτεί προηγούμενη γραμματικοσυντακτική προσέγγιση / εξομάλυνση, με στόχο, εκτός των άλλων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, και της μη μηχανιστικής αναπαραγωγής της μετάφρασης από τους μαθητές/τριες. Ο δεύτερος λόγος αφορά στο μορφωτικό υπόβαθρο που είναι ανάγκη να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες της Β΄ τάξης στη Λατινική γλώσσα για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του εξάωρου μαθήματος των Λατινικών της Ο.Π.Α.Σ της Γ΄ τάξης για το οποίο εκπονείται αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σπουδών.

Οδηγίες και διδακτική πρόταση του Ι.Ε.Π.

- **Για την προσέγγιση της δομής του κειμένου προτείνεται η «κατά κώλα» επεξεργασία του κειμένου.** Το κείμενο δηλαδή χωρίζεται σε συντακτικές ενότητες, με βάση ρηματικούς τύπους ως φορείς ενεργειών. Με τη χρήση ερωτήσεων (ποιος, τι / ποιον, πού, πότε, γιατί κ.λπ.) αναδεικνύονται οι βασικοί όροι της πρότασης και οι προσδιορισμοί τους.
- **Εμπέδωση γραμματικών φαινομένων.** Κατά τη δεύτερη φάση διδασκαλίας και αφού έχει ολοκληρωθεί μια πρώτη προσέγγιση των γραμματικοσυντακτικών φαινομένων (μέσα από την ανάλυση του κειμένου) ο/η διδάσκων/ουσα μπορεί να δώσει περισσότερες λεπτομέρειες γι' αυτά, καθώς και ασκήσεις εμπέδωσης. Συνιστάται να μη ζητείται απλή γραμματική ή συντακτική αναγνώριση, αλλά η χρήση γραμματικών τύπων ή ο μετασχηματισμός τους μέσα σε προτασιακό περιβάλλον, όπου καλό θα ήταν να αξιοποιείται το λεξιλόγιο της διδασκόμενης αλλά και προηγούμενων ενοτήτων.
- Βασική επιδίωξη των διδασκόντων/διδασκουσών πρέπει να είναι η **αποφυγή τυπικών/φορμαλιστικών ασκήσεων** και η εστίαση στην **καλλιέργεια της κριτικής και συνθετικής σκέψης** των μαθητών/ριών,

με αξιοποίηση όλου του εύρους πιθανών ασκήσεων, ανοικτού και κλειστού τύπου διαβαθμισμένης δυσκολίας.

- **Προσέγγιση στοιχείων πολιτισμού.** Η προσέγγιση των πολιτισμικών θεμάτων που αναδεικνύονται μέσα από το κείμενο ή/και το εισαγωγικό σημείωμα της ενότητας πρέπει να στηρίζεται **σε διερευνητικού, διαθεματικού και δημιουργικού χαρακτήρα δραστηριότητες των μαθητών/ριών, κατά προτίμηση ομαδικές και με τη χρήση Τ.Π.Ε.** Στην τελευταία φάση της διδακτικής διαδικασίας οι μαθητές/ριες διερευνούν ένα ή περισσότερα από τα θέματα πολιτισμού που αναδεικνύονται από το κείμενο/κείμενα (μπορούν να ασχοληθούν όλες οι ομάδες με το ίδιο θέμα ή κάθε ομάδα με διαφορετικό). Οι εργασίες μπορούν να γίνουν **ομαδικά μέσα στην τάξη ή να έχουν δοθεί ως συνεργατικές εργασίες** (π.χ. με τη χρήση συνεργατικών εγγράφων, αξιοποίηση λογισμικών παρουσίασης για το σπίτι) και να παρουσιαστούν στην τάξη. Ο/Η διδάσκων/ουσα και οι μαθητές/τριες παρεμβαίνουν μετά την παρουσίαση κάθε εργασίας, δίνοντας, ενδεχομένως, περαιτέρω επεξηγήσεις ή κάνοντας τις αναγκαίες προσθήκες / διορθώσεις.

Δείτε εδώ:

https://drive.google.com/file/d/1SA3IOgvz3ph5AeTHZRESdzy8LoA_vB8k/view?usp=sharing

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (αρ. πρωτ. 134046/Δ2/6-10-2020)

<https://drive.google.com/file/d/1zpRe5ySDmQFb3hQ7mork8BQKIAaS-j4S/view?usp=sharing>

Η λατινική γλώσσα και λογοτεχνία συναποτελούν με την αρχαία ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία τις **δύο στέρες βάσεις, πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε ιστορικά ο ευρωπαϊκός κόσμος.** Η εξοικείωση των μαθητριών και των μαθητριών με τη λατινική γλώσσα/λογοτεχνία μπορεί να συμβάλει στην εκ μέρους τους συνειδητοποίηση της στενής σχέσης της με το έτερο, το αρχαιοελληνικό σκέλος της κλασικής παιδείας. Δεν πρόκειται, ασφαλώς, μόνο για τις εμφανείς ομοιότητες στη δομή της γλώσσας, τις κοινές ρίζες των λέξεων και τα πολυάριθμα δάνεια εκατέρωθεν ή την επιρροή που δέχθηκε η λατινική λογοτεχνία από τους Έλληνες συγγραφείς και ποιητές. Είναι, άλλωστε, γνωστό ότι πολλές λέξεις των ευρωπαϊκών γλωσσών (αγγλική, γαλλική, ισπανική, κ.λπ.) προέρχονται από τη λατινική. Πολύ μεγαλύτερη σημασία έχει να κατανοηθεί ότι **η διάσωση και ανάδειξη της ελληνικής λογοτεχνίας και ευρύτερα του ελληνικού πολιτισμού πραγματοποιήθηκε με την ακμή της ρωμαϊκής παρουσίας στην ιστορία.** Η σημερινή εικόνα για το παρελθόν μας, άλλωστε, έχει περάσει μέσα από το φίλτρο της ρωμαϊκής πρόσληψης που προηγήθηκε. Επίσης, πέρα από την ανάγκη αντιμετώπισης του ευρωπαϊκού πολιτισμού ως προϊόντος αδιαχώριστου από τον ελληνορωμαϊκό κόσμο, είναι χρήσιμο να συνειδητοποιηθεί ότι **πτυχές του πολιτισμού, π.χ. το Δίκαιο, η Ιατρική, η Φαρμακευτική, η Χημεία, έχουν**

συγκεκριμένες και μεγάλες οφειλές στη ρωμαϊκή συνιστώσα. Για να αξιοποιηθεί το παιδευτικό περιεχόμενο των Λατινικών, επιβάλλεται η διδασκαλία του μαθήματος να πλαισιώνεται και από τη **γνωριμία με τον ρωμαϊκό κόσμο, την πρόσκτηση, έστω και σε στοιχειώδη βαθμό, μιας «ρωμαιογνωσίας», ώστε να είναι ορατό το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε, μιλήθηκε και εξελίχθηκε ως γλώσσα λογοτεχνίας και επιστήμης η κλασική αυτή γλώσσα.** Αυτό θα συντελέσει στην ουσιαστική συνειδητοποίηση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς ως τμήματος του ευρωπαϊκού πολιτισμού ευρύτερα, στοιχείο που οδηγεί και στον σεβασμό της διαφορετικότητας και της πολιτισμικής ετερότητας στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ (ΦΕΚ 4177Β/ 28-09-2020)

https://drive.google.com/file/d/193VI-67rcUBpOhhvY_YVyElwET6nffhO/view?usp=sharing

Για την εξέταση στο μάθημα των Λατινικών της Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών της Β΄ τάξης Ημερησίου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου δίνεται στους μαθητές/- τρεις διδαγμένο κείμενο 10-12 στίχων και ζητείται από αυτούς/ές:

- α) να το **μεταφράσουν** στη Νέα Ελληνική (20 μονάδες)
 - β) να απαντήσουν στις εξής παρατηρήσεις (σύνολο 80 μονάδες):
 - μία (1) παρατήρηση από την **Εισαγωγή του σχολικού βιβλίου κλειστού τύπου** (10 μονάδες)
 - μία (1) παρατήρηση **ανοικτού ή κλειστού τύπου από το εισαγωγικό σημείωμα του κειμένου σε συνάρτηση με το περιεχόμενό του** (10 μονάδες)
 - μία (1) παρατήρηση **ετυμολογική**: Συσχέτιση λέξεων της Λατινικής με λέξεις που χρησιμοποιούνται στη **Νέα Ελληνική** (5 μονάδες)
 - μία παρατήρηση που θα αξιοποιεί τη χρήση **στερεότυπης λατινικής φράσης στο κατάλληλο κειμενικό περιβάλλον της Νέας Ελληνικής** (5 μονάδες)
 - δύο (2) παρατηρήσεις **Γραμματικής** (30 μονάδες)
 - μία (1) παρατήρηση **Συντακτικού** (20 μονάδες).
- Καθεμία από τις παρατηρήσεις Γραμματικής και Συντακτικού μπορεί να αναλύεται σε δύο (2) ισοδύναμα υποερωτήματα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Διαδραστική άσκηση. Στερεοτυπικές φράσεις της Λατινικής γλώσσας. Δείτε εδώ: <https://learningapps.org/display?v=psbkoe67320>
2. Σημειώστε αν οι παρακάτω διατυπώσεις αληθεύουν ή όχι, με βάση το περιεχόμενο του κειμένου. Δικαιολογήστε τις απαντήσεις σας με παραπομπές στο λατινικό κείμενο.

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
Aeneas filius Augusti est.		
Aeneas cum filia ad Italiam navigat.		
Aeneas deplorat insidias Graecorum.		
Regina non amat Aenean.		

3. Να γράψετε δίπλα σε κάθε ελληνική λέξη της στήλης Α τον αριθμό της λατινικής λέξης της στήλης Β με την οποία σχετίζεται ετυμολογικά. Μία λέξη της στήλης Α περισσεύει.

A

ιδεῖν/ιδέα
γηθέω/γαθέω
είδηση
σκόπελος

B

1. gaudeo
2. video
3. scopulus

4. Από τα πιο πάνω κείμενα να γράψετε δύο (2) λέξεις που παρουσιάζουν ετυμολογική συγγένεια με κάποια λέξη της ελληνικής γλώσσας (αρχαίας ή νέας), δηλώνοντας και τη σχετική ελληνική λέξη. Να εξαιρεθούν τα κύρια ονόματα.

Λατινική λέξη

Ελληνική λέξη

5. Να βάλετε το επίθετο στην κατάλληλη πτώση, γένος και αριθμό, ώστε να δημιουργηθεί συνεκφορά με το ουσιαστικό που ακολουθεί. Να μεταφέρετε τις συνεκφορές στον αντίθετο αριθμό.

(gelidus) _____ ponto

(novus) _____ poetarum

(unicus) _____ amica

6. Από τα πιο πάνω κείμενα να γράψετε δύο (2) λέξεις που παρουσιάζουν ετυμολογική συγγένεια με κάποια λέξη από μια από τις εξής γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική, ισπανική, ιταλική. Να δηλώσετε τη λέξη και τη γλώσσα. Να εξαιρεθούν τα κύρια ονόματα.

7. Να βάλετε το επίθετο στην κατάλληλη πτώση, γένος και αριθμό, ώστε να δημιουργηθεί συνεκφορά με το ουσιαστικό που ακολουθεί. Να μεταφέρετε τις συνεκφορές στον αντίθετο αριθμό.

(gelidus) _____	ponto	_____	_____
(novus) _____	poetārum	_____	_____
(unicus) _____	amica	_____	_____

8. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο της λέξης που βρίσκεται στην παρένθεση.

- α) In _____ (Aethiopia) Graeci navigant.
β) Ille epistulas _____ (amicus, δοτ. πληθ.) _____ (scriptito).
γ) Perseus _____ (calceus, εν.) advolat et _____ (puella, πληθ.) videt.
δ) Nos _____ (poeta) sumus.
ε) _____ (Ille) beluas delent.

9. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο των ρημάτων.

	deploro	habeo	sum	excrucio
tu				
nos				
vos				

10. Σε κάθε πρόταση που ακολουθεί υπάρχει ένα γραμματικό / συντακτικό σφάλμα. Να γράψετε τον ορθό τύπο στη δεύτερη στήλη.

Illa filiam habet et cum Nymphis se comparant.

Ventus adversi pontum turbant.

Poeta curae et miseriae excruciant.

Aeneas in Africam est.

ΠΗΓΗ 1- ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Η δραστηριότητα ετυμολογίας 3 προέρχεται από το Study4exams. Στο ιστότοπο του Υ.ΠΑΙ.Θ. θα βρείτε δραστηριότητες ετυμολογίας για τα κείμενα III-XV από το σχολικό εγχειρίδιο της Β' Λυκείου και ασκήσεις γραμματικής και συντακτικού. Όλες οι ασκήσεις συνοδεύονται από απαντήσεις. Δείτε εδώ:

<http://www.study4exams.gr/latin/course/view.php?id=229#2>

ΠΗΓΗ 2: Οι δραστηριότητες 4-10 προέρχονται από κριτήριο αξιολόγησης της Δανάης Γεωργιάδου, (Σύμβουλος Λατινικών. Υ.ΠΑΙ.Π. Κύπρου).

ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ. ΘΑ ΤΟ ΒΡΕΙΤΕ ΣΤΟ ΙΣΤΟΛΟΓΙΟ ΜΟΥ «ΤΠΕ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ»: <https://tpe-filologika.blogspot.com/>

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Η Ρώμη και ο κόσμος της του Θ. Παπαγγελή

Η Ρώμη και ο κόσμος της (Θ. Παπαγγελή). Δείτε εδώ:

https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/rome/index.html

Ελληνορωμαϊκή εποχή (31 π.Χ.-330 μ.Χ.). Αρχαιογνωσία και αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση. Κέντρο ελληνικής γλώσσας

Δείτε εδώ: https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_072.html?prev=true

Λεξικά της Λατινικής γλώσσας online

Δείτε "ΛΟΓΕΙΟΝ" εδώ: <https://logeion.uchicago.edu/a>

και "PERSEUS"

εδώ: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0059>

Ζανέκα Σ. Διαδραστική άσκηση στα Λατινικά Β΄ Λυκείου. Στερεοτυπικές φράσεις.

Δείτε εδώ:

<https://learningapps.org/display?v=psbkoe67320>

Λατινικά Β΄ Λυκείου. Ενδεικτική διδακτική πρόταση του Ι.Ε.Π. (αρ. πρωτ. 134232/Δ2/06-10-2020)

Δείτε εδώ:

https://drive.google.com/file/d/1SA3lOgvz3ph5AeTHZRESdzy8LoA_vB8k/view?usp=sharing

Study4exams. Λατινικά Β΄ και Γ΄ Λυκείου. Ασκήσεις γραμματικής, συντακτικού και ετυμολογίας (και για Β΄ Λυκείου)

Δείτε εδώ: ΜΕΝΟΥ ΠΛΟΗΓΗΣΗΣ

<http://www.study4exams.gr/latin/>

Χρήση φράσεων ή λέξεων από τα Λατινικά στη Νέα Ελληνική γλώσσα

Δείτε εδώ: <https://xenesglosses.eu/2012/06/xrisimopoioume-polles-fraseis-i-lexe/?fbclid=IwAR3fYklyooxFTgy1rGjhozF14RB1Utnxtq3zcO0d03Miz2tOQ0ailGGUyTc>

Λατινικά Β΄ και Γ΄ Λυκείου. Στερεοτυπικές φράσεις και παροιμιώδεις ρήσεις της Λατινικής γλώσσας

Δείτε εδώ:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1:%CE%9B%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CF%86%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82

κι εδώ: <https://www.gnomikologikon.gr/latin-quotes.html>

κι εδώ: <http://www.teicrete.gr/users/kutrulis/Glosika/Latinika.htm>

κι εδώ: <http://users.sch.gr/tgiakoum/latinmoto2.html#a>

Λεξικόν λατινοελληνικόν – υπό Στεφ. Α. Κουμανούδη: Κατεβάστε δωρεάν

Λεξικόν λατινοελληνικόν /το μεν πρώτον συνταχθέν και εκδοθέν υπό του εκ Βρέμης της Γερμανίας Ερρίκου Ουλερίχου, είτα δε το δεύτερον τρίτον και τέταρτον επεξεργασθέν και πλουτισθέν λέξεσι και σημαινομένοις υπό Στεφ. Α. Κουμανούδη ..

Ο Στέφανος Αθ. Κουμανούδης (1818 – 1899) ήταν Έλληνας κλασικός φιλόλογος και αρχαιολόγος του 19ου αιώνα και καθηγητής της λατινικής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Το λεξικό κατεβαίνει από εδώ: <https://anemi.lib.uoc.gr/metadata/d/d/f/metadata-413-0000136.tkl>

Λατινικά Β΄ Λυκείου: Υλικό φιλολόγων

Δείτε εδώ: <https://filologika.gr/lykio/v-lykiou/prosanatolismou/latinika/enotita-1/>

και εδώ: http://latim.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/ypost-b-lykeiou?fbclid=IwAR0bMrvkox3jz3NZYOsX2ZDKVsYVa10o8YMt_iq1dW_15gg6JD8oR0WLD3Q

και εδώ: <https://www.filologikos-istotopos.gr/?s=%CE%9B%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AC>

Διαδραστικό Βιβλίο Μαθητή Β΄ Λυκείου (πατήστε τα εικονίδια σε κάθε ενότητα):

Δείτε εδώ:

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2706/Latinika-A_G-Lykeiou-AnthrSp_html-empl/index.html

Γραμματική-Συντακτικό Λατινικών

Γραμματική 1 (Ανθοφίλη Καλλέργη)

Γραμματική 2 (Σεβαστή Δριμαροπούλου)

ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Χρονογραμμή. Δημιουργία χρονογραμμής και έτοιμες χρονογραμμές

Δείτε εδώ:

1. <http://www.timetoast.com/>

[Μετά την εγγραφή σας στο timetoast θα βρείτε πολλές έτοιμες χρονογραμμές για όλες τις περιόδους της ιστορίας με τη βοήθεια του εργαλείου της αναζήτησης (στα ελληνικά) στην ιστοσελίδα]

2. <https://www.preceden.com/>

Online δημιουργία και επεξεργασία PDF (κατεβάστε την εφαρμογή στον υπολογιστή)

Δείτε εδώ:

<https://el.pdf24.org/?fbclid=IwAR1qaM4nvSTSm2JZjz2VuowxkYVBIIEXhwxz0EpfOOiS-2V99vW5CMbjWQs>

Chronas Χάρτες: Εφαρμογή Ιστορικών Χαρτών (πατήστε στη χρονογραμμή και γράψτε την χρονολογία που σας ενδιαφέρει. Για τις χρονολογίες π. Χ. γράφουμε πλην πριν την χρονολογία (–) π.Χ. -31

Δείτε εδώ:

<https://chronas.org/?year=1214&epics=&markers=&limit=2000&type=&fill=ruler&label=ruler&value=&locale=en&position=37,37,2.5#/info>

Πέμπτη, 5 Νοεμβρίου 2020

Δουλεύουμε στην πλατφόρμα Webex με ομάδες μαθητών σε ανεξάρτητα τμήματα εργασίας

Webex Breakout Sessions / Webex Breakout Rooms - How To and Demo

Δείτε

εδώ: https://www.youtube.com/watch?v=KzScm0WhGQQ&ab_channel=TheTechCatalyst

και εδώ: https://www.youtube.com/watch?v=XX3WNNpuhMM&ab_channel=CiscoSal

Κάντε ομάδες με τους μαθητές σας στο webex! 10 ερωτήσεις και απαντήσεις

Δείτε εδώ: <https://mathe.gr/2020/11/20/kante-omades-me-tous-mathites-sas-sto-webex/?fbclid=IwAR3Y3EGC92IXUjrjoqAT8cxUzJcJ459nqR-saAXUC2cojQtZbM3TkbQNe3Y>

Webex: Βιντεοπροβολή με ήχο και εικόνα

Δείτε εδώ:

https://www.youtube.com/watch?v=3hlzppkqs0U&fbclid=IwAR2ZILI-A4xTq8ax7Afw7XH5WIRd0i57i9GhgvV3SK7x2ewZhP-40ZTSGco&ab_channel=EdTechTeacher-%CE%A3%CF%80%CF%8D%CF%81%CE%BF%CF%82%CE%A3%CF%80%CF%8D%CF%81%CE%BF%CF%85